

Szakmai munka a római Védelmi Akadémián

A cikk szerzője 2000-ben a római NATO Védelmi Akadémia 97. felsővezetői tanfolyamát végezte el. 2003. július 1. – 2006. július 15. között ugyanezen az Akadémián nemzeti rangidős tisztként, fakultás tanácsadói beosztásban a Curriculum Planning Branch-ban dolgozott. A hároméves külszolgálat letelte után 2006. július 16-án a Magyar Honvédség rendelkezési állományába került és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemre vezényelték.

A NATO Védelmi Akadémia, amely a Szövetség vezető oktatási és kutató intézménye 1951. november 19-én Párizsban megnyitotta kapuját az 1. felsővezetői tanfolyam előtt és 15 éven keresztül élvezte a francia főváros vendégszeretetét. Az Akadémia Einar Tufta Johnsen altábornagy¹ akkori akadémiaparancsnok vezetésével és irányításával költözött Róma EUR kerületébe. A 30. felsővezetői tanfolyam ünnepélyes keretek közötti megnyitására 1967. január 18-án már a Palazzo Fondiaria-ban került sor. Az Akadémia 1999. szeptember 10-én átköltözött mostani helyére, Róma egyik kerületébe Cecchignolába, a Citta Militare² területére.

Az elmúlt években számos hazai és külföldi publikáció – többek között a Nemzetvédelmi Egyetemi Fórum hasábjain is – segítségével igyekeztem a NATO Védelmi Akadémia tevékenységét, az új oktatási formákat, a külszolgálatra történő felkészülés, a beilleszkedés folyamatát és nehézségeit megismertetni, bemutatni.³ Azt gondoltam, hogy mielőtt hosszabb terjedelemben, könyv formájában jegyzem le a három év alatt felhalmozódott tapasztalatokat, a NATO Védelmi Akadémiára és az ott végzett munkámra koncentrálna állítom össze a cikk anyagát.

A külszolgálatra tervezett állomány tagjaként az egyéni és összevont felkészítésem 2003. február 7-én kezdődött. Öt hosszú hónap állt előttem, a végelelátatlannak tűnő kötelezően elvégzendő feladatok sorával. A felkészítés öt fázisban zajlott le, egyénre szabott nyelvi és számítástechnikai felkészítés, a szolnoki békefenntartó kiképzés, a Stefánia Palota-központi eligazítás és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen tartott katonai szakmai felkészítés voltak az elemei. Békefenntartó kiképzésben a szolnoki Könnyű Vegyes Ezred bázisán részesültem és megkaptam a kötelező védőoltásokat is.

A Stefánia Palotában a déli régióba tervezett állomány célzott felkészítése során a Déli Támogató Csoportok parancsnoka tájékoztatót tartott a régióba tartozó parancsnokság és a fogadó ország sajátosságairól. Az életvitellel, közlekedéssel, az étkezési és egyéb szokásokkal, a kultúrával, biztonsági rendszabályokkal, a mindennapi élettel kapcsolatos

ismereteket nyújtottak. Elmondták a külszolgálatra vonatkozó vámjogszabályokat – Magyarország még nem volt az Európai Unió tagországa – a kihelyezés és a költözés feladatait, az ingóságok kiszállításának rendjét.

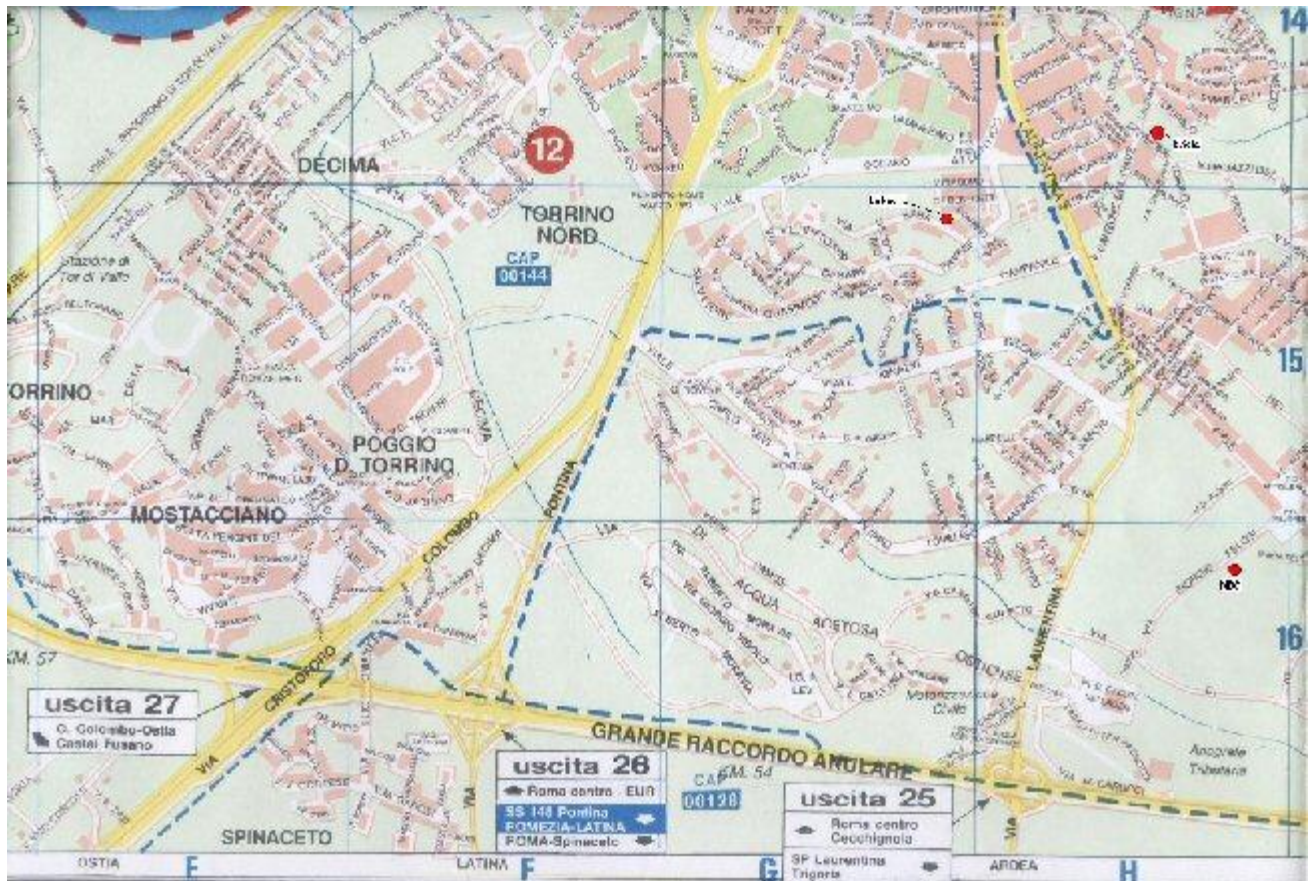
Tervezés – kitelepülés

Februárban témakörök szerint, családtagokra lebontva írtuk fel az elintézendőket, valamint azt, hogy mit kell magunkkal vinni. Minden nap fontos dolgok tucatjait intéztük el, de úgy tűnt sohasem lesz vége a feladatoknak, mindig akadt újabb és újabb tennivaló.

Egy teljes háztartást pakoltunk össze, hogy Rómában minden szükséges meglegyen. Ám arra is kellett gondolnunk, hogy a téli-nyári szünetekben, amennyiben hazajövünk, akkor a budapesti lakásunkban is a megszokott kényelem várjon. Csomagoltunk, készülődtünk. Az ugyanis, hogy mit hagyunk otthon, és mit vittünk ki feleslegesen, menet közben derült ki. Három év távlatából visszaemlékezve a pakolásra, kiderült, hogy valóban vittünk felesleges dolgokat, például a lányunk biciklijét. Talán ha kétszer biciklizett, a Rómában eltelt időszak alatt. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a dímbes-dombos Rómában, az elképesztő mennyiségű gépjármű között, a teljesen reménytelen káosznak tűnő örületen, amit ott közlekedésnek hívtak, nem is lehetett, de nem is lett volna biztonságos. A bicikli tehát az erkélyen „parkolt” és a mediterrán, rendkívül magas páratartalom tönkre is tette. Így a biciklit haza sem hoztuk.

A beosztás átadás-átvételének lebonyolítása érdekében már július 1-jétől kint voltam Rómában. Zsúfoltak voltak a napjaim, átvettem a beosztásomat, vártam a bútorok és a személy ingóságok kiszállítását, felvettem a kapcsolatot a lányunk iskolájával, olasz bankszámlát nyitottam, SIM-kártyákat vásároltam (ehhez olasz adókártya kellett), megrendeltem a lakásunkba az internet és telefonszolgáltatást.

A lakás- és iskolaválasztás a külszolgálat legfontosabb döntéseinek bizonyult. Nápolyt megjárta ismerőseink és a Budapesten akkreditált olasz katonai attasé azt javasolták, hogy a munkahely, az iskola és a lakás egymáshoz közel legyenek. Mi öt percen belül elértük a lányunk iskoláját (Scuola Media Istituto Comprensivo Indro Montanelli a Via Divisione Torino utcában), és a NATO Védelmi Akadémiát (Via Giorgio Pelosi). A lakásunk pedig a Via Umberto Saba utcában volt. (Lásd a térképmellékletet.) Sokszor bebizonyosodott, hogy a több mint 5 millió lakosú világvárosban mennyi előnye volt annak, hogy megközelíthető távolságban helyezkedtek el egymástól.

A családom egy hónap elteltével, a szolgálati lakás berendezése után csatlakozott hozzám. Ez alatt az időszak alatt sms-ekkel, e-mailen és telefonon tartottuk a kapcsolatot. A férjem időközben Budapesten szállításra összekészítette a személyi ingóságot, intézte a biztosítót és a bankot, a meghatalmazásokat a távollétünkben ügyeinket intéző szüleimnek. Akkor úgy gondoltuk, hogy a lehető legnagyobb gondossággal készítettük elő a kiutazásunkat és rendeztünk el mindent, azonban a valóságban kicsit másképp alakultak a dolgok.

Amikor kiderült, hogy három évre Rómába települünk, fontos dilemmával szembesültünk. Hogyan tartjuk a kapcsolatot itthon maradt idős szüleimmel? A nemzetközi telefontarifák és telefonálgatás rendkívül költségesnek tűnt, emellett akkor még sem a munkahelyi, sem a lakástelefonszámot nem ismertem. Ezért a kiutazásunk előtt számítógépet kapott az édesanyám. Mindjárt beiratkozott és elvégezte a „Kattins rá, Nagy!” tanfolyamot. A számítógép gyakorlati használatában az unokája segített. A kiképzés második fázisában a csetelő program és a webkamera-mikrofon használatára tanítottuk meg a Nagyit. Az internet csodálatos dolog, napi e-mailekkel, esténként web kamerával és mikrofonnal tartottuk a kapcsolatot a szüleimmel.

A három év alatt nagyon sok apró ügyintéznivaló merült fel, amelyet egyeztetnünk kellett, így a budapesti „frontot” tartók el tudták rendezni a dolgainkat. Hagytunk meghatalmazást a szüleimnek, minden küldeményt – OTP Bank lakossági folyószámla, közös költség, ELMŰ, Díjbeszedő stb. – átirányítottunk a címükre. Távollétünkben vigyáztak a lakásra, szellőztettek, átvették a postai küldeményeket, tartották a kapcsolatot az iskolával, az igazgatónővel és az osztályfőnökkel. A szomszéd lépcsőházban lakó nyugdíjas házaspár pedig rendszeresen ürítette a postaládánkat.

Az Akadémia

Az Akadémia a Katonai Bizottság közvetlen alárendeltségében – a Szövetség Transzformációs Parancsnoksága szakmai felügyelete mellett – működik. 2005 márciusától az intézmény parancsnoka a belga Marc Vankeirsbilck altábornagy. Segítői az amerikai Dr. Samuel Grier, a fakultás dékánja (Dean), a német Dr. Klaus Wittmann dandártábornok, az akadémiai program tervezéséért felelős igazgató (Director of Academic Planning and Policy), valamint az olasz Nicola Ficco dandártábornok, az iskola mindennapi életéért felelős igazgató (Director of Academic Operations).

Már az első nap megérkezésemkor sétatapírt nyomtak a kezembe. Ez a munkafeltételek gyors megteremtése érdekében történt, a Kommunikációs és Informatikai Szolgálat Osztály (Communication & Information Services Branch) egy rövid kiképzés és a biztonsági szabályok ismertetése után belépési kódot és jelszót adott, így azonnal használhattam az irodámba telepített számítógépet. Megismertem a kutató könyvtár rendszerét, találkoztam a munkatársakkal, azonnal kiképeztek a Webopac⁴ használatára, amely a későbbiek során a napi munkavégzés nélkülözhetetlen feltétele lett. A Személyügyi Osztály (Personnel & Administration Branch) az adókárttyát (codice fiscale), a tartózkodási engedélyt (permesso soggiorno), a gépkocsi regisztrálását intézte, a Biztonsági alosztály (Security Section) pedig a NATO-belépőinket (ID card).

Jean-Paul Raffenne francia altábornagynál, az akadémia akkori parancsnokánál a második napon kellett jelentkeznem. Közölte velem, hogy a Oktatási Tematikai Tervező Osztály állományában (Curriculum Planning Branch) fogok dolgozni, mert az akadémiának a végzettségemet, képzettségemet és előéletemet figyelembe véve ott volt rám szüksége.

Az akadémián a fakultás tanácsadók háromfajta munkakörben dolgoznak. Minden új kolléga akadémiai csoportok (committee) irányításával kezd, és a többség ezt a munkát végzi a teljes időszak alatt. Ez alól eddig egyetlen kivétel volt, az én esetem. Az oktatási tematika tervezésével foglalkozó osztályhoz csak a kellő tapasztalatot és ismeretet szerzett kollégák kerülhettek át. A fakultás tanácsadók második csoportja az oktatási modulok és az akadémia egyéb tanfolyamainak, mint például a modulrendszerű tanfolyamok (modular short courses), a tábornoki és nagyköveti tanfolyam (GFOAC=General and Flag Officer Course), valamint az integrált partner orientációs tanfolyam (IPOC=Integrated Partner Orientation Course) tervezésével foglalkoztak. A fakultás tanácsadók harmadik csoportja az Academic Policy Branchban az akadémiaparancsnokok konferenciája (Conference of Commandants) szervezésével, a PfP Védelmi Akadémiák és a Biztonsági Tanulmányok Intézetei Konzorciuma munkacsoportjaiban való részvétellel és a munka koordinálásával, valamint távoktatással foglalkozott.

A NATO-beosztásban végzett munka napi kihívást és megmérettetést jelentett. Annak ellenére, hogy a beosztás ellátására felkészülten kell kiérkezni a szolgálati helyre, az első pár hét mégis azzal telt el, hogy a legszükségesebb, alapvető dolgokban (például hozzáférés a számítógépéhez, az ügyviteli szabályok elsajátítása, a belső kommunikáció módozatainak, a telefon, a fax-használat szabályainak megismerése stb.) kiigazodjon az ember. A felkészítés során számos tájékoztató hangzott el a kapcsolattartásról a szövetségi rendszerben, a jelentések rendjéről, de igazából a mindennapi élet során derült ki, mennyi mindent kellett az embernek megtanulnia a szolgálati beosztásáról.

A NATO Védelmi Akadémia összes munkatársa belső hálózattal volt összekapcsolva és internet-hozzáféréssel is rendelkezünk. Informatikai felkészítésünk (World, Excel, Internet Explorer, PowerPoint, Access) a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hungária körüti kampuszán zajlott. Ez alapvető fontosságú volt, mert természetesnek vették, hogy mindenki tudja a számítógépet használni és a programokkal dolgozni. Az akadémia intranetjén megtaláltam az összes, tevékenységre vonatkozó szabályzatot. Az Akadémia mindennapi életét és működését 97 SOP (Standard Operation Procedure) szabályozza. Ezek között megtalálhatók az olasz nemzeti ünnepek, a NATO útbaindítás, a teljesítményértékelés, az

orvosi ellátásra, az ügyeletes tiszt feladataira, a tűzvédelemre, rendkívüli eseményre vonatkozó leírások, stb. Az előadóterem (Eisenhower, Ismay, Maynard-Thorn⁵) biztosítása, a szabadság nyilvántartása is a hálózaton történt.

A hagyományos postai levelezés nagyon ritka volt, viszont a napi e-mail forgalom elérte a 80-100-at, mindegyiket el kellett olvasnom, hogy naprakész információkkal rendelkezem. A fakultást érintő oktatási kérdésektől a várható delegációkig, a hálózat karbantartásáról, áramszünetről, új kollégák érkezéséről, családi eseményekről, a parkolás eltérő rendjéről, a minden hónapban esedékes sztrájkokról így jutottam információhoz. A munkahelyen naponta új, megoldandó feladatok voltak, amelyek azonnali reagálást és megoldást igényeltek. Az írásos kommunikáció jelentős része rövid emlékeztetőkből, feljegyzésekből és e-mail váltásokból állt. Sok esetben személytelenné is vált a dolog, mert inkább megnyomtuk a „send” gombot, számítógépen küldtük át a dokumentumokat, minthogy átmenjünk a szomszédos irodákba.

Fakultás tanácsadó – nemzeti rangidős

2003. július 1. – 2006. július 15. között a NATO Védelmi Akadémián nemzeti rangidős tisztként, fakultás tanácsadói beosztásban a Curriculum Planning Branch-ban dolgoztam Rómában. Fakultás tanácsadóként feladatom az akadémiai program és tematika összeállításában, a Kijevi mobil oktató csoportban való részvétel, valamint két oktatási modul – a NATO a változó világban⁶, és a Regionális biztonsági kihívások – mindenre kiterjedő megszervezése, lebonyolítása, oktatási tananyagok írása, összeállítása és az azokkal párhuzamosan folyó modulrendszerű tanfolyamokkal történő koordinálása volt.

Feladataim közé tartozott a témakörök összeállítása, kiváló, az adott témákban naprakész ismeretekkel rendelkező előadók biztosítása, meghívó és köszönőlevelek írása, az előadások, valamint az utána következő a kérdés-felelet moderálása. Az oktatási periódusért felelős fakultás tanácsadóként az ún. fakultás tanácsadói-hallgatói jegyzetet

(Faculty Advisor-Course Member Guide) írtam, amelyben az oktatási modulban szereplő témakörök rövid szakmai ismertetése mellett kötelező, ajánlott és javasolt irodalmat is mellékeltem. Minden jegyzet a Szövetség két hivatalos nyelvén jelent meg, ezért időt kellett szánni arra, hogy a Nyelvi Alosztály (Linguistic Section) munkatársai lefordítsák francia nyelvre, és egy hét kellett a Nyomda és Grafikai Alosztály (Reproduction & Graphics Section) munkatársának a jegyzet sokszorosítására. A felhasznált irodalom összeállítása során jelentős segítséget nyújtott az irodámból is elérhető WebOpac rendszer, valamint az internet kapcsolat. Az Audio Visual Section az előadóterem hangosítását, a bemutatók, a témákhoz és régiókhoz kapcsolódó térképek vetítését oldotta meg. Az előadás során és az utána következő kérdés-felelet időszak idején az akadémia fotósai – a honlapra is felkerülő – fényképeket készítettek.

Minden oktatási modul tervezésénél a váratlanra, az azonnal megoldandó feladatokra is fel kellett készülni. Mindig volt egy tartalék tervünk is. Amikor az akadémiára kiemelkedő személyiségek érkeztek, és az ún. Lecture of Opportunity⁷ keretén belül előadást tartottak a

felsővezetői tanfolyamoknak, a napi ütemtervet rugalmasan – a képzés célkitűzései figyelembe vételével – kellett átszervezni.

Az oktatási ciklus kezdete előtt a bizottságokkal dolgozó fakultás tanácsadók értekezletén (faculty advisors with committees meeting) a modul részletes ismertetése (témakörök, előadók, kötelező és ajánlott irodalom, a szemináriumokra javasolt oktatási módszerek, instrukciók a modult lezáró konszolidációs fázishoz stb.) történt.

Az oktatási modul zárásaként a fakultás tanácsadó kollégákkal együttműködésben az átfogó értékelés zajlott. Ezt követően a programértekezleten (CPE meeting=course program evaluation meeting), a szakmai elöljárók részvételével értékelő-feladatszabó értekezlet keretén belül immár a részletes, minden területre kiterjedő értékeléssel zárult a modul. A parancsnok számára zárójelentés készült az oktatási modulról (célkitűzés, program és az előadók, kötelező és ajánlott irodalom, konszolidáció, informatikai, audiovizuális, könyvtári támogatás, összefoglaló értékelés, ajánlások stb.). Az előadókat naponta kellett értékelnem, ugyanezt tették a hallgatók is. Az Akadémián a Chatham House szabályai⁸ szerint szerveztük az oktatást. Az oktatási modul internetes összefoglalóját – először 2005-ben – az eseményről készített képekkel együtt feltettük az akadémia hivatalos honlapjára.

A HM Oktatási és Tudományszervező Főosztállyal szoros együttműködésben (2005. április 1-je után pedig a Humánpolitikai Főosztállyal) történt a magyar hallgatók jelölése az egyes tanfolyamokra (felsővezetői és tábornoki), és a jelentkezési dokumentumaik (Joining Instruction, Joining Questionnaire) eljuttatása a NATO Védelmi Akadémiára. A féléves tanfolyam kezdete előtt megküldtem a hallgatóknak minden szükséges információt (helyi viszonyok, élet- és lakáskörülmények, közlekedés, lakások megközelítése). A tanfolyam első hetében (reporting week) az akadémiai tematikáról, az iskola szervezeti felépítéséről, a szabályzatokról, a szabadság nyilvántartásáról, a telefon- és faxhasználat

szabályairól, az olasz nemzeti ünnepekről, az orvosi ellátásról stb. tartottam tájékoztatót.

A tanfolyamok ideje alatt nemzeti rangidős tisztként a Riadóterv (Alert notification plan) elkészítése, naprakészen tartása, kapcsolattartás a Déli Támogató Csoporttal, számlák, elszámolások intézése, a nyelvtanfolyamok, tanulmányi utak előlegének átutalására történő intézkedés is a feladataim közé tartoztak, valamint minden egyéb, a hallgatókkal kapcsolatos ügyek rendezése. A legváltozatosabb problémák és gondok merültek fel, a hallgatók különböző hivatalos ügyeiben, közlekedési balesetek esetén segítséget kellett adni, amely során a Biztonsági Alosztály carabinieri parancsnokára minden esetben lehetett számítani. Előfordult, hogy több hallgató családdal, kis gyerekekkel érkezett a féléves tanfolyamra, időnként lázas gyerekeknek kellett orvosi segítséget biztosítani. A felsővezetői tanfolyamok végén hivatalosan megküldtem a magyar hallgatók tanfolyamvégi értékelését.

A hét ország NATO-csatlakozásával új helyzet állt elő a NATO Védelmi Akadémián. Az új országok nem tervezték fakultás tanácsadók küldését és nemzeti helyek (VNC=voluntary national contribution) létesítését az akadémián. Éppen azért a NATO Védelmi Akadémia javaslatot tett (elsődlegesen az újonnan csatlakozottak földrajzi fekvése alapján) az ezen országokból érkező hallgatók ideiglenes nemzeti rangidős feladatai ellátására vonatkozóan. Ennek értelmében Csehországnak Szlovákia⁹, Dániának Észtország és Lettország,

Görögországnak Bulgária, Lengyelországnak Litvánia, Spanyolországnak Szlovénia és Magyarországnak Románia segítése a feladata. Két éven keresztül ideiglenes jelleggel, a románok nemzeti rangidős képviselője voltam. Románia tanfolyamonként három hallgatói hellyel rendelkezik. A 105. felsővezetői tanfolyam volt az első, amelyen részt vettek a román hallgatók. A beilleszkedésüket segítő alapvető tájékoztatókat, a magyar hallgatók mellett, részükre is megtartottam, ügyes-bajos dolgaikkal hozzám fordultak.

A fakultás tanácsadói munkakör részeként, a felsővezetői tanfolyam sikeres végrehajtása érdekében tanulmányi utakon (field study) vettem részt. 2004. július 1–18. között a nyári (Prága, Berlin, Moszkva, London, Amsterdam, Oszló, Ankara, Isztambul), 2005. október 17. – november 5. között az őszi (Riga, Brüsszel, Mons, Luxemburg, Párizs, New York, Washington, Norfolk) és 2006. júniusában a nyári (Athén, Helsinki, Oszló, London, Bukarest, Moszkva, Varsó) tanulmányi utakon vettem részt. A tanulmányi utak – transzatlanti és az európai – célja az adott NATO-országok kül-, nemzetbiztonsági-, gazdaság-és honvédelmi politikájának a megismerése. A különböző országokban az adott téma és terület legjobb szakértőitől (vezérkari főnökök, miniszterek, államtitkárok) hangzottak el előadások. A NATO Védelmi Akadémia 2005. december 1-3. között látogatott Budapestre. Érdekes szakmai bemutatókat és kulturális programot is szerveznek a felsővezetői tanfolyam számára. Sok országban és fővárosban jártam, gyönyörű helyeket láttam. Ha mégis egy várost kellene kiválasztanom, amelyikbe beleszerettem, az Oszló lenne, a kikötővel, a fjorddal, a királyi palotával, az Ibsen múzeummal, a holmenkolleni síparadicsommal, a Vigeland szoborparkkal és az Oscarsborg erőddel.

Tábornoki és nagyköveti tanfolyam mindig is kiemelt fontosságú volt az Akadémia életében, amelyen NATO országok, PfP és a Mediterrán Párbeszéd országainak tábornokai és hasonló magas beosztású civil szakemberei évente kétszer vettek részt. A tanfolyam résztvevőit hasonlatosan a felsővezetői tanfolyam hallgatóihoz akadémiai csoportokba (committee) osztották. A csoportoknak egy-egy fakultás tanácsadó volt a vezetője, aki délután a szemináriumok moderátoraként végezte a munkáját. Én négy tábornoki csoporttal dolgoztam együtt, a jelentkezés önkéntes alapon ment.

Egyéb akadémiai tevékenység

A Rómában eltöltött három év alatt számos egyéb akadémiai tevékenységben vettem részt. 2003. október 8-10. között részt vettem a 4. Nemzetközi Benchmarking Konferencián a római Olasz Összhaderőnemi Iskolában (Istituto Superiore di Stato Maggiore Interforze ISSMI), amely rendezvényen a NATO Védelmi Akadémiát és Prof. dr. Szabó Miklós rektor úr megbízásából a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem képviseltem. A római **munkaértekezlet** egyik fő célkitűzése a benchmarking (minőségbiztosítás) tevékenységek értékelése, működése tapasztalatainak összegzése, a jövő irányainak feltérképezése, ismerkedés a védelmi szféra katonai akadémiainak helyzetével, lehetőségeivel és problémáival volt.

A NATO Védelmi Akadémia képviseletében 2004. június 24–25. között a **NATO School Akadémia Tanácsadói Testület (Board of Advisors)** értekezleten vettem részt Oberammergauban, Németországban. A szakmai értekezleten áttekintettük az NATO School tevékenységét, oktatási stratégiáját, tematikáját, nemzetközi kapcsolatrendszerét, a

mobil oktatási csoportok működését, valamint az iskola a NATO szövetség érdekében a jövőben induló tanfolyamainak programját.

A PfP Védelmi Akadémiák és Biztonsági Tanulmányok Intézetei Konzorciummal való kapcsolattartás – az akadémia vezetésének állásfoglalása alapján – az éves konferencián történő részvételre és 7 munkabizottság munkájában történő részvételre terjedt ki. Az Akadémia által preferált munkacsoportok az alábbiak: titkárság, távoktatás, tananyagfejlesztés, védelmi szektor reformja, terrorizmus, Délkelet-európai régió, és az euro-atlanti biztonság. A kint töltött idő alatt a Pfp Konzorcium **Délkelet-európai régió Munkacsoport** egyik NDC képviselője voltam.

Az akadémia távoktatási munkacsoportjának is tagja voltam, amely feladata a Bevezetés a NATO-ba (Introduction to NATO) online tanfolyam¹⁰ anyagának naprakészen tartása volt. A NATO Védelmi Akadémia felsővezetői tanfolyam hallgatói számára előfeltétel az online kurzus teljesítése, és kísérleti jelleggel bevezettük az Integrált Partner Orientációs Tanfolyam hallgatói számára is. A tanfolyam áttekintést nyújt a Szövetség történetéről és fejlődéséről, a Szövetségi stratégia fejlődéséről, a partner nemzetekhez fűződő kapcsolatokról, az euro-atlanti térség biztonsági intézményeiről és hálózatáról, és röviden ismerteti azokat az új feladatokat és kihívásokat, amelyekkel a szövetség szembesült. Bemutatja a NATO szervezeteit, a szövetség tagjait, felvázolja a Partnerség a békéért és az euro-atlanti térségben született egyéb NATO kezdeményezéseket, az euro-atlanti biztonsági architektúra intézményrendszerét, valamint a NATO alaprendeltetését, feladatait és a szövetség előtt álló feladatokat, fő kihívásokat.

Különleges élmény volt a **Kijevi Hét**¹¹, amelyen kétszer, tavaly és az idén vettem részt. A Kijevi Hét története 2000. január 28-án kezdődött, amikor Olekszandr Kuzmuk ukrán védelmi miniszter és Lord Robertson akkori NATO főtitkár, a Kijevi Hét nemzetközi tanfolyam keretében ukrán tiszték-főtisztek oktatásában és képzésében egyezett meg. A nemzetközi tanfolyam alapvető célja az, hogy széleskörű ismereteket nyújtson a NATO jelenlegi szervezetéről, jövőjéről, munkamódszereiről, képességéről, struktúrájáról, napjaink kihívásairól, biztonsági környezetünkről, a transzatlanti kapcsolatok jelentőségéről, a NATO és Ukrajna közötti kapcsolatok fejlődéséről. Az ukrán tiszték felkészülését a NATO Védelmi Akadémia témakörök szerint összeállított tanterve, és az ehhez kapcsolódó az – interneten angol és ukrán nyelven is megtalálható – hivatalos szövetségi dokumentumok, olvasmányok és cikkek, valamint a NATO és az NDC hivatalos honlapján megtalálható információk segítették.

A mobil oktatócsoport tagjaiként naponta két szemináriumon dolgoztuk fel, és vitattuk meg az elhangzott előadások anyagát a résztvevőkkel. Az ukrán tiszteket nagyon érdekelték Magyarország NATO-csatlakozás előtti és utáni nehézségei, az átadható és hasznosítható tapasztalatai, a lakosság véleménye, a védelmi szektor helyzete, a haderőreform, valamint a nők hadseregben betöltött szerepe, az iraki és az afganisztáni háború. Egyértelműen kiderült, hogy érdemi tapasztalatokat tudunk átadni és képesek vagyunk megosztani Ukrajnával.

Az olasz iskola

Sokat és sok helyen írtam az olasz iskola jellemzőiről, viszonyairól, lányunk beilleszkedéséről, és tapasztalatainkról. Fontos, hogy a szülő biztonságban, jó körülmények között tudja és jó iskolába járassa a gyermekét, mert csak akkor tud teljes mértékben a munkájára koncentrálni. Mi az ingyenes olasz állami iskola mellett döntöttünk, a drága magániskolák és a méregdrága nemzetközi iskolák ellenében.

Az iskolaválasztás mellett a magyar iskolai ügyeket is rendeztük. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 11.§ lehetőséget biztosít a tanulónak, hogy „...*magántanuló legyen, továbbá, hogy kérje a tanórai foglalkozáson való részvétel alóli felmentését.*” A

kiutazásunk előtt kérvényt írtunk a Bőrfestő utcai Általános Iskola igazgatójának, és kértük, hogy a három év távollét alatt a gyerek magántanuló lehessen. Az iskola időközben Csokonai Vitéz Mihály 12. osztályos Gimnáziummá alakult át.

Kiutazásunk előtt felvettük a kapcsolatot az Oktatási Minisztérium Magyar Ekvivalencia és Információs Központjával is, akik úgy nyilatkoztak – a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvényre hivatkozva –, hogy a gyerekek nem kell évente osztályozó vizsgákat tennie. A végleges hazatérés után, az adott iskola, ahol tanulmányait folytatni szeretné, határozza meg – figyelembe véve a külföldön szerzett hitelesen fordított bizonyítványt –, hogy milyen feltételeket szab meg. A tájékoztató szerint a gyerekek magyar irodalomból és nyelvtanból, valamint történelemből, egyes esetekben még földrajzból is tesznek különbözeti vizsgát. Más tárgyakból nem kell vizsgázni. Az olasz iskolában kapott bizonyítványt Magyarországon elismerik.

Két lehetőséget láttunk a különbözeti vizsgák letételére. Az egyik változat az volt, hogy Alexandra a szabadságról történő visszautazásunk előtt, augusztus végén vizsgázik magyar nyelv és irodalom, valamint történelemből. A másik változat szerint a végleges hazatérés után vizsgázott volna le a fenti tantárgyakból. Ezt javasolták azok a barátaink is, akik 3 évig voltak Nápolyban és két gyermekük szintén ebben az iskolában tanult. Mi az utóbbira hajlottunk, mivel a gyerek az olasz speciális órarend miatt, naponta 3 órára ért haza, olasz nyelvi problémái voltak, így nagy energiát követelt a másnapi órákra készülés. Nem vették ugyanis figyelembe, hogy nem anyanyelvi olasz és ugyanúgy követeltek tőle, mint a többi gyerektől.

Az igazgatónő bölcsessége és javaslata alapján végül az évenkénti vizsga mellett döntöttünk.

A magántanulói státusz dupla terhet jelentett a gyerekeknek, hiszen az olasz iskolában is helyt kellett állnia, a magyar iskolában pedig évenként vizsgázott a honismereti tárgyakból, amelyre velem és a nyugdíjas középiskolai tanár édesanyám segítségével készült fel. Az olasz iskolai bizonyítvány hiteles fordítását minden iskolaév végén leadtuk.

Igyekeztünk megkímélni a gyereket a csalódásoktól, segítettünk a beilleszkedésben és megpróbáltuk megértetni vele, hogy az idegen nyelv ismerete milyen hasznos és fontos lesz a jövője szempontjából. Egy 11 éves gyerekek érveltünk a felnőtt logika szerint. Három év telt el, tapasztaljuk és látjuk, hogy lányunk gyorsan és könnyen visszailleszkedett a magyar viszonyokba. Rómában olaszul, angolul és latinul tanult, most francia-angol tagozatos osztályba jár. A három év alatt igazi európai állampolgárrá vált, szerepel a terveiben, hogy visszamegy Olaszországba tanulni és talán dolgozni és élni is.

Multikulturális környezetben élni és dolgozni egészen más, mint külföldi partnerekkel nemzetközi kapcsolatok keretén belül tárgyalni, konferencián, szimpóziumon részt venni, vagy előadásokat tartani. A kiküldetés kihívás az egyénnek és erőpróba a családnak, amelyre tudatosan és végtelen türelemmel kell felkészülni.

Siposné dr. Kecskeméthy Klára

1: 1966. március 23. és 1968. február 14. között volt akadémia-parancsnok.

2: A Citta Militare (Katonaváros) Róma déli részén található a várost körülvevő körgyűrű (GRA Grande Raccordo Annulare) közelében. Egy nagyjából másfél km hosszú és 500-600 m széles teljesen körbezárt és őrzött terület, amelyen laktanyák, katonai oktatási és egyéb intézmények, köztük a NATO Védelmi Akadémia helyezkednek el.

3: Siposné dr. Kecskeméthy Klára: NATO Védelmi Akadémia – soknemzetiségű környezet és munkahely, Nemzetvédelmi Egyetemi Fórum, 2004. 2. szám p. 20-22.; Siposné dr. Kecskeméthy Klára: Aki nem tud arabusul – A multikulturális környezet kihívásai, Humán Szemle 2004. 2. szám p. 106-114.; Siposné dr. Kecskeméthy Klára: Gondolatok a külszolgálatról, Humán Szemle, 2005. 4. szám p. 38-43.; Siposné dr. Kecskeméthy Klára: History of the NDC, AARMS megjelent 2005. Issue 3. Volume 4. p. 463-474.

4: A WebOpac online könyvtári katalógus segítségével az irodámból is hozzáfértem az akadémia könyvtári állományához.

5: Az előadótermeket Dwight D. Eisenhower tábornokról, a Szövetség első európai főparancsnokáról, Lord Hastings Lionel Ismay-ról, a NATO első főtitkáráról, valamint az akadémia két hallgatójáról nevezték el. A 72. felsővezetői tanfolyam rangidős tisztje a brit Russell F. Maynard tábornok és a dán Niels E. Thorn alezredes 1988. július 15-én életüket áldozva mentettek ki gyerekeket a Fregene-i strandon. Az ő tiszteletükre róluk nevezték el a központi előadótermet.

6: A 103. és 104. felsővezetői tanfolyam idején az oktatási modul címe a NATO jövője volt.

7: Az előadók között olyan prominens személyiségek szerepeltek, mint Michéle Alliot Marie francia védelmi miniszter asszony (2004. november 12.), Dr. Andrzej Karkoszka (2005. április 18. és október 10), El Hassan bin Talal jordán herceg (2005. június 6.), André Flahaut belga védelmi miniszter (2006. június 1.).

8: Ennek értelmében az előadóinknak teljes szabadságot biztosítunk, az elhangzott információk ugyan felhasználhatók, de nem lehet sem az előadó nevére, sem az általa mondottakra hivatkozni más fórumokon. A részletes ismertetőt lásd az alábbi honlapon <http://www.chathamhouse.org.uk/>

9: Szlovákia 2005-ben létesített fakultás tanácsadói helyet.

10: Lásd <http://www.ndc.nato.int/courses/natofund.html>

11: A Kijevi Hét rendezvényeiről lásd Siposné dr. Kecskeméthy Klára – Gelsei András: Egy újabb Kijevi Hét – A NATO Védelmi Akadémia nemzetközi kapcsolata, Nemzetvédelmi Egyetemi Fórum, 2005. 2. szám p. 14-17., Siposné dr. Kecskeméthy Klára: Kijevi Nemzetközi Hét – a NATO és a globális biztonsági kihívások, Új Honvédségi Szemle LX. évf. 5. szám p. 86-92.